

EKONOMI & ARBETSMARKNADS -POLITISKT MANIFEST

FÖRFATTAT AV:

MAX PELIN

JACOB JAMES ELLIS

SEBASTIAN HEDENBORG

1	Innehållsförteckning	
2	1. Inledning	4
3	2. Tillväxt och konkurrenskraft.....	5
4	2.1 Konkurrenskraftig kapital- och bolagsbeskattning	6
5	2.1.1 Avskaffad bolagsskatt	6
6	2.1.2 Reformerad beskattning av personaloptioner	7
7	2.2 Starkare kompetensförsörjning	7
8	2.2.1 Bättre dimensionering av utbildningsplatser	8
9	2.2.2 Gör det lättare att attrahera utländsk spetskompetens	9
10	2.2.3 En balanserad arbetskraftsinvandring	11
11	2.2.4 Inför ett startup-visum	11
12	2.3 Regelförenklingar	12
13	2.3.1 Motverka svensk överimplementering av EU-direktiv	13
14	2.3.2 Bättre konsekvensanalyser vid nya regelimplementeringar	13
15	2.3.3 Kontinuerlig översyn av regelverk	13
16	2.3.4 Kortare handläggningstider och förbättrad myndighetsservice	14
17	2.4 Forskning, utveckling och företagsstöd	14
18	2.4.1 Utöka FoU-avdraget.....	16
19	2.4.2 Avskaffa det generella företagsstödet	16
20	3. Offentlig sektor.....	18
21	3.1 Offentliga investeringar	18
22	3.1.1 Övergå till ett tillfälligt underskottsmål.....	18
23	3.1.2 Betala av underhållsskulden	18
24	3.2 Offentlig effektivisering	19
25	3.2.1 Minska offentligt åtagande.....	19
26	3.2.2 Lagstadgat effektiviseringskrav	20
27	4. Skattepolitik	20
28	4.1 Inledning	20
29	4.2 Skatt på inkomst	21
30	4.2.1 Platt skatt.....	21

31	4.2.2 Inför frivillig sambeskattning	22
32	4.2.3 En arbetsmarknadspolitik för unga – höjt grundavdrag	23
33	4.2.4 Höjt grundavdrag.....	23
34	4.3 Skatt på kapital.....	24
35	4.3.1 Slopade 3:12-reglerna för småföretag	24
36	4.3.2 Beskattning av aktier.....	25
37	4.3.3 Den första miljonen på ISK skattefri	25
38	4.4 Moms och punktskatter.....	25
39	4.4.1 Låg och enhetlig moms	26
40	4.4.2 Moms på punktskatter	26
41	4.4.3 Miljöskatter	26
42	4.4.4 Avskaffa elskatten	27
43	4.4.5 Skatt på alkohol och tobak	27
44	4.5 Skatt på fastigheter.....	28
45	5. Arbetsmarknad	29
46	5.1 Inledning	29
47	5.2 Svenska modellen 2.0.....	30
48	5.3 Reformera LAS i grunden.....	31
49	5.4 Förstärkt arbetslöshetsförsäkring.....	33
50	5.4.1 Utred möjligheterna till försörjningsjobb	35
51	5.5 Skattereform för fler och enklare jobb	35
52	5.5.1 Utfasning av löneavgiften	36
53	5.6 Enklare vägar in på arbetsmarknaden	37
54	5.7 En bättre arbetsförmedling	38
55	5.7.1 Avskaffa arbetsförmedlingen.....	38
56	5.7.2 Fler privata aktörer	38
57	5.7.3 Jobbpeng och poängsystem.....	40
58	5.8 En balanserad facklig makt	40
59		
60		

1. Inledning

Sveriges ekonomiska framgångssaga är ett resultat av innovation, företagsamhet och avreglerande politiska reformer som banat väg för välfärd och välstånd. Från att ha varit en fattig jordbruksekonomi i norra Europas utkant har Sverige utvecklats till en modern välfärdsnation med hög levnadsstandard. Den svenska ekonomiska utvecklingen hämtar sin förklaring i den sociala marknadsekonomin där innovation, arbete och sparsamhet har premierats, samtidigt som samhället gemensamt tagit ansvar för de mest utsatta. Det svenska välståndet kan därför inte tas för givet, utan kräver ett fortsatt gott förvaltarskap av befintliga tillgångar och system, och reformer som stärker frihet, företagande och arbetslinjen.

En kristdemokratisk ekonomisk politik bottnar i förvaltarskapstanken – att ansvarsfullt hantera ekonomiska resurser idag för att säkerställa ett stabilt och välmående samhälle för kommande generationer. Det innebär en ekonomisk politik som bygger på balans mellan frihet och ansvar, där människors initiativkraft och strävan efter ett bättre liv uppmuntras. En fri marknadsekonomi skapar grunden för välstånd genom öppenhet, konkurrens och innovation. Samtidigt måste marknaden ibland kompletteras med viss reglering för att säkerställa att konsumtionen bär sin fulla samhällskostnad eller för att tillmäta sociala måls betydelse.

Skattepolitiken är en central del av svensk ekonomisk politik. Höga skatter kväver initiativkraft och minskar människors frihet att själva styra över sin ekonomi. KDU förespråkar därför ett skattesystem som premierar arbete, företagande och sparande. Beskattningen måste vara rättvis och enkel, där människor får behålla mer av sina inkomster och där äganderätten respekteras. Därför bör inkomstskatterna vara konkurrenskraftiga i ett internationellt perspektiv, och skatter som hämmar arbete och investeringar bör sänkas. Ett sänkt skattetryck på arbete och företagande leder till fler jobb och ökad välfärd och inte minst en större ekonomisk frihet. Skattesystemet ska nämligen inte bara vara en inkomstkälla för staten, utan också ett verktyg för att ge människor möjlighet att bygga upp en trygg och självständig tillvaro.

Arbetslinjen är en grundbult i den kristdemokratiska ekonomiska politiken. Arbete är mer än en inkomstkälla – det ger människor mening, delaktighet och gemenskap. Därför är det avgörande att fler människor ges möjlighet att komma in på arbetsmarknaden och att regelverken är anpassade efter en föränderlig ekonomi. En flexibel arbetsmarknad, där

företagen vågar anställa och där individens kompetens tillvaratas, är nyckeln till långsiktig tillväxt. Onödigt höga arbetsgivaravgifter och stelbenta regleringar måste reformeras för att skapa en dynamisk och inkluderande arbetsmarknad.

En hållbar ekonomi skapar tillväxt utan att underminera framtida generationers möjligheter. Det kräver en ansvarsfull politik som ser till helheten – där innovation, företagsamhet och utbildning främjas, men där det också finns en social aspekt som säkerställer att vi har system som kan anpassas efter förmåga och behov. Sveriges framtida välstånd är beroende av att vi tar vara på de principer som byggt vår framgång: en fri ekonomi i samklang med en stark samhällsgemenskap, ett skattetryck som stimulerar snarare än hämmar och en arbetsmarknad där människor ges möjlighet att bidra. Det är genom ansvar, frihet och gemenskap som vi kan skapa ett starkt och hållbart Sverige för framtiden.

2. Tillväxt och konkurrenskraft

Ekonomisk tillväxt lägger grunden för ett starkt samhälle, ett högt välstånd är avgörande för att Sverige ska stå väl rustat för framtiden. Det är genom hög tillväxt som vi säkerställer finansieringen av vår framtida välfärd och ett växande näringsliv som bidrar till hög sysselsättning. Sammantaget är tillväxt det viktigaste för att Sverige även i framtiden ska vara ett land präglat av högt välstånd och hög levnadsstandard. Ett gott förvalterskap kräver därför en politik för långsiktigt hög tillväxt som möjliggör för kommande generationer att leva rikare än vad vi gör idag.

Tillväxt är också direkt avgörande för en smart och långsiktig grön omställning. Trots det bedriver diverse olika rörelser en politik med syfte att minska tillväxten och bromsa vår ekonomiska utveckling. KDU vänder sig starkt emot denna typ av resonemang, som i förlängningen endast hade gjort Sverige fattigare utan att klimatmålen nödvändigtvis hade nåtts. De fossilfria alternativen och gröna teknikerna, som möjliggjort för både Sverige och stora delar av västvärlden att minska sina fossila utsläpp, är inte ett resultat av politiska reformer, utan av innovation och teknisk utveckling på marknadsmässiga grunder. KDU vill i stället se en ekonomisk politik som möjliggör för ett växande näringsliv som skapar en grogrund för innovation, nya gröna tekniker och fossilfria alternativ.

2.1 Konkurrenskraftig kapital- och bolagsbeskattning

För att öka den ekonomiska tillväxten och stärka Sveriges konkurrenskraft krävs ett betydligt bättre investeringsklimat. I IMD:s konkurrenskraftindex är skattepolitiken den underkategori där Sverige presterar i särklass sämst vid en internationell jämförelse.¹ Det svenska skattesystemet präglas idag av höga skattesatser och ett regelverk som är oförutsebart, krångligt och med allt för många undantag.

För utomstående investerare framstår länder med ett mer begripligt skattesystem och lägre kapitalskatter av naturliga skäl därför som mer attraktivt att investera i. KDU vill att beskattningen av bolag och kapital ska utgå från lägre skattesatser och ett enklare regelverk som premierar företagsamhet, sysselsättningar och investeringar. Skattesystemet behöver bli mer internationellt konkurrenskraftigt för att företag och arbetskraft ska söka sig till Sverige.

2.1.1 Avskaffad bolagsskatt

Bolagsskatt utgår på den vinst som aktiebolag genererat under ett räkenskapsår. Med skatten sker en förmögenhetsöverföring från företaget till staten, vilket gör att entreprenören får mindre kapital att återinvestera i företaget. Eftersom vinsten också beskattas när den förs ut av företagets ägare genom utdelning, innebär det att vinster dubbelbeskattas. Såsom bolagsskatten idag är konstruerad genom att endast utgå på genererade vinster, och inte förluster, innebär det att värdeskapande beskattas och att bolag i högre utsträckning skatteplanerar förluster för att undgå skatten. Skatten vältras sedan i förekommande fall över på konsumenter genom att bolagen höjer priset till kund i paritet med skatten. Av den anledningen är bolagsskatten rättsosäker och odemokratisk, då den uppbärs av andra parter än de som lagstadgat ska betala den. Vinsten borde därför beskattas först när den förs ut ur bolaget, vilket minskar byråkrati och lagstiftning, samtidigt som den bidrar till att öka investeringar och tillväxt i ekonomin. Därför borde målet med bolagsskatten vara att den avskaffas.

¹ IMD:s globala konkurrenskraftsindex för 2024

2.1.2 Reformerad beskattning av personaloptioner

Företag har av olika anledningar periodvis sämre möjlighet att betala ut marknadsmässiga löner. För inte minst startup-bolag krävs möjligheter till belöningsmodeller som inte är lön för att kunna locka till sig kompetens och långsiktigt kunna växa. En sådan viktig modell är

möjligheten att erbjuda delägarskap och senare inkomster genom aktieägarvärde. Optioner möjliggör lägre lönekostnad för att långsiktigt knyta upp nyckelpersonal. Genom personaloptioner kan anställda få del av företagets utveckling när värdet på dess aktier ökar, vilket är mer vanligt förekommande internationellt.

I Sverige beskattas personaloptioner som inkomst av tjänst. Det innebär att hela den svenska inkomstskatteskalen används. I en global konkurrens leder detta till svårigheter för företagen att få tag på den bästa kompetensen. Det hämmar entreprenörskap, tillväxten av start-ups och småföretag samt minskar produktiviteten. En annan bieffekt av detta är att de tidiga värdena som skapas i företaget endast kommer de huvudsakliga aktieägarna till del. Personalen mister därmed en viktig möjlighet att få del av den väsentliga delen av förmögenheten som bolaget bygger upp. För att svensk konkurrenskraft ska fortsätta vara stark krävs en förändrad beskattning, från att behandla personaloptionerna som inkomst av tjänst till inkomst av kapital. Det innebär en beskattning på 30 procent, vilket gör att den närmare likställs med vanlig lön och annat aktieäggande.

KDU vill

- Att bolagsskatten avskaffas
- Att personaloptioner beskattas som inkomst av kapital

2.2 Starkare kompetensförsörjning

Svenska företag upplever det allt svårare att rekrytera personal med rätt kompetens. Idag uppger vartannat företag svårigheten att hitta personer med relevant kompetens utgör en betydelsefull faktor som hindrar företagets tillväxt². Den bristande kompetensförsörjningen förhindrar inte enbart enskilda näringsidkares möjligheter att växa, utan bromsar den svenska

² <https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/statistikochanalys/statistikomforetag/foretagensvillkorochverklighet2023/bristenpakompetensfortfarandestorstatillvaxthindret.4850.html>

173 makroekonomiska tillväxten och gör det mindre attraktivt att investera och driva bolag i
174 Sverige.

175 2.2.1 Bättre dimensionering av utbildningsplatser

176 Den växande utmaningen med kompetensförsörjningen visar på strukturella brister i det
177 svenska utbildningssystemet, där arbetstagares utbudna kompetenser inte möter arbetsgivares
178 efterfrågan i tillräckligt hög utsträckning. Flertalet branscher förutspås få ökad svårighet att

179 _____

rekrytera kompetent personal, däribland fordon, industriteknik samt vård och omsorg³. Idag har kommuner och enskilda aktörer vid planering av utbildningsplatser inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen ett ansvar att ta hänsyn till kompetensförsörjningen i samverkan med samhället i övrigt. KDU vill förstärka detta ansvar och genom lagstiftning säkerställa att regionalt viktiga branscher, näringsliv och offentlig sektor har inflytande vid dimensionering av utbildningsplatser. För att säkerställa att den kompetens som utbildas faktiskt motsvarar arbetsmarknadens behov inom specifika yrkesutbildningar vill KDU möjliggöra för privata arbetsgivare att kunna delfinansiera yrkesutbildningar, genom incitament som möjlighet att utforma utbildningens innehåll eller erhålla praktikanter.

2.2.2 Gör det lättare att attrahera utländsk spetskompetens

Många svenska företag, inte minst företag som är innovationstunga och verkar i branscher med hög omställningstakt, är beroende av medarbetare med särskild spetskompetens. Denna kompetens kan emellertid vara svår att hitta på den inhemska arbetsmarknaden, varpå företagen måste rekrytera utländsk arbetskraft för att tillgodose sina kompetensbehov. KDU vill att det ska vara enkelt för arbetsgivare att kunna attrahera utländsk arbetskraft med spetskompetens och attraktivt för denna arbetskraft att välja Sverige. Förutom att det tillgodoser svensk kompetensförsörjning och möjliggör för det enskilda företaget att växa, stärker det svensk tillväxt och konkurrenskraft.

Idag har arbetsgivare som anställer utländska experter möjlighet att göra skatteavdrag under förutsättning att arbetstagaren uppfyller vissa kriterier, såsom särskild kompetens och en viss månadsinkomst. Skatteavdraget har bevisats medföra att fler utländska experter anställs i Sverige och att dessa experter ökat företagens produktivitet⁴. KDU menar att avdraget är ett viktigt verktyg för att svenska företag ska vara internationellt konkurrenskraftiga i att attrahera spetskompetens. Vi vill därför reformera lagstiftningen så att även nyckelpersoner

³ SCB, Arbetsmarknadsläget år 2035 (<https://vdtidningen.se/branscherna-med-allvarlig-kompetensbrist-2035/>)

⁴ SOU 2025:3

202 och personer med särskild kompetens som inte arbetar med forskning och utveckling kan 203
omfattas i skatteavdraget. Expertskatten måste även vara föremål för kontinuerlig
översyn, för 204 att säkerställa att den är internationellt konkurrenskraftig.

2.2.3 En balanserad arbetskraftsinvandring

Kompetensbristen på den svenska arbetsmarknaden gör att vissa branscher har ett stort behov av att anställa arbetskraft utanför Sverige och EU/EES. Kraven för att kunna erhålla ett arbetstillstånd har gradvis skärpts genom införandet av s.k. lönegolv, en minimumgräns för vilken lön en sökande måste tjäna oberoende vad kollektivavtal eller branschstandard stadgar. Det höjda lönegolvet gör det dyrare för arbetsgivare att kunna anställa arbetskraft med efterfrågad kompetens, och sätter samtidigt lönebildningen via den svenska partsmodellen ur spel genom att utländsk arbetskraft i vissa fall behöver tjäna mer än inhemsk arbetskraft. KDU är för en reglerad arbetskraftsinvandring som säkerställer att tillstånd ges till kompetens som inte går att rekrytera på den inhemska arbetsmarknaden, och att arbetskraftsinvandrare kan försörja sig själva genom sin lön. Vi vill därför utöka kravet på inhemsk platsannonsering från dagens tio dagar till en månad. Däremot är allt för höga lönegolv skadliga, eftersom de motverkar för företag att kunna rekrytera efterfrågad kompetens och politiserar lönebildningen i onödan. Därför bör det absoluta lönegolvet sänkas till självförsörjningsgraden, motsvarande en årsinkomst på tre inkomstbasbelopp, och lönebildningen därutöver utgå från kollektivavtal och branschstandard.

En arbetstagare med giltigt arbetstillstånd har idag vid varsel eller uppsägning tre månader på sig att hitta en ny sysselsättning för att ha rätt att stanna i Sverige. Vid konkurser, rekonstruktioner eller varsel i branscher med relativt hög andel arbetskraftsinvandrare riskeras att kompetens som alltför ofta efterfrågas på arbetsmarknaden att gå förlorad, i vissa fall på grund av rena tillfälligheter. KDU vill därför förlänga tiden att hitta ny sysselsättning från tre månader till sex månader, under förutsättning att den arbetssökande har tillräckliga medel för att kunna försörja sig själv.

2.2.4 Inför ett startup-visum

Den som vill komma till Sverige och starta bolag möter en mängd byråkratiska hinder och högt ställda krav för att få visum. Entreprenörer som väljer att etablera sig i Sverige bidrar till högre tillväxt och högre sysselsättningsgrad, något politiken i högre utsträckning måste främja. I andra europeiska länder som Estland och Nederländerna kan entreprenörer beviljas ett särskilt startup-visum med betydligt lägre krav än vad den svenska lagstiftningen idag ställer. KDU är positiva till enklare vägar för innovation och företagsetableringar i Sverige, och vill därför att Sverige inför ett startup-visum som är internationellt konkurrenskraftigt med beaktande av ställda krav och ansökningsförfarande.

237 Regelverket måste samtidigt vara noga utformat för att säkerställa att visum endast ges
238 tillseriösa entreprenörer och inte utnyttjas som en alternativ väg in i Sverige.

239 **KDU vill**

- 240 • Lagstifta om starkare inflytande från den offentliga sektorn och näringslivet vid
241 dimensionering av utbildningsplatser
- 242 • Möjliggöra för privata arbetsgivare att delfinansiera yrkesutbildningar
- 243 • Att expertskattens omfattning även inkluderar nyckelpersoner och personer med
244 särskild kompetens som inte arbetar med forskning och utveckling
- 245 • Att expertskatten är föremål för kontinuerlig översyn i syfte att säkerställa
246 internationell konkurrenskraft
- 247 • Att lönegolvet för arbetstillstånd sänks till självförsörjningsgraden
- 248 • Förlänga tiden för personer med arbetstillstånd att hitta ny sysselsättning vid
249 uppsägning eller varsel från tre månader till sex månader
- 250 • Införa ett startup-visum

251 **2.3 Regelförenklingar**

252 Regelbördan för svenska företag har under de senaste decennierna ökat rejält och utgör idag
253 ett stort hinder för tillväxt. Förutom en ökad mängd regler har regelverken från både svensk
254 och europeisk lagstiftning blivit mer komplexa med bredare tillämpningsområden och inte
255 sällan förenade med kraftiga sanktionsavgifter vid bristande regelefterlevnad. Idag uppgår
256 företagens kostnader för regelefterlevnad till 377 miljarder kronor årligen, där en betydande
257 del bland inte minst små- och medelstora företag uppgår den ökade regelbördan som ett
258 betydande tillväxthinder⁵. Trots goda intentioner bakom regelverken, såsom skydd av miljö,
259 säkerhet och personuppgifter, är det uppenbart att den växande regelbördan leder till sämre
260 konkurrenskraft för svenska företag och allokering av resurser från innovation och
261 företagsutveckling till compliance.

⁵ Svenskt Näringsliv, *Investera för ökad konkurrenskraft* (2024)

2.3.1 Motverka svensk överimplementering av EU-direktiv

En betydande del av de regelverk som upplevs särskilt betungande och komplexa att implementera härstammar från förordningar och direktiv på EU-nivå. Förordningar blir direkt tillämpliga rättsakter i Sverige och för svenska aktörer, medan direktiv medför en skyldighet

för medlemsstaten att implementera direktivets mål och minimikrav i nationell lagstiftning. Sverige har en utmärkande tendens att överimplementera minimikraven i enskilda EU-direktiv, så att den svenska lagstiftningen går utöver vad EU kräver för att undgå risk att ställas inför EU-domstolen. Detta innebär att svenska bolag förlorar konkurrenskraft gentemot europeiska konkurrenter och skapar onödiga handelshinder på den inre marknaden. KDU vill därför att huvudregeln vid implementering av EU-direktiv ska vara att de nationella lagstiftningarna inte ska gå utöver de minimikrav som ställs i direktiven. Därutöver bör man oftare implementera direktiven genom råd eller rekommendationer, i stället för att stifta ny lag eller utfärda nya myndighetsföreskrifter.

2.3.2 Bättre konsekvensanalyser vid nya regelimplementeringar

När nya regler genom författningsförslag ska införas, och antas ha en betydande påverkan för företag, ska Regelrådet avlämna ett yttrande över den konsekvensutredning som hänförs förslaget under beredningsstadiet. Regelrådet har successivt fått utökade befogenheter och spelar en viktig roll i att belysa företagsperspektivet och dess konsekvenser vid ytterligare regelbörda. Samtidigt har Regelrådet en för svag roll i proportion till dess viktiga betydelse. KDU vill därför sänka kravet på betydande påverkan för att fler regler, som får konsekvenser för företag, ska granskas av rådet. Vi vill dessutom att Regelrådet ska kunna tillstyrka och avslå förslag samt ha möjligheten att återremittera undermåliga konsekvensutredningar.

2.3.3 Kontinuerlig översyn av regelverk

I takt med att antalet regelverk ökar, både i antal olika författningar och i omfattning, uppstår ett ökande behov av att säkerställa att befintliga regelverk är ändamålsenliga och motiverade. För att undvika en allt för stor regelbörda bestående av äldre, utdaterade regelverk behöver översynen av vilka regler som finns bli större. KDU föreslår därför att både nyinstituerade och äldre regelverk blir föremål för omprövning och utvärdering vart tionde år, för att säkerställa att regelverket är motiverat och ändamålsenligt.

2.3.4 Kortare handläggningstider och förbättrad myndighetsservice

Vid sidan av ett stort, komplex regelverk drabbas företagare av långa handläggningstider och bristfällig service från diverse olika förvaltningsmyndigheter. Långa handläggningstider medför hinder och längre tidsutdräkt vid investeringar, vilket driver upp kostnader och gör Sverige mindre investeringsattraktivt. Ett framgångsrikt verktyg för att kapa vårdköer och säkerställa att patienter får vård i rimlig tid har varit kö miljarden, ett ekonomiskt incitament för regionerna att ge patienter vård fortare. KDU vill införa ett liknande ekonomiskt incitament för myndigheter som handlägger ärenden av särskild vikt för innovation, tillväxt och arbetstillfällen med lång handläggningstid.

Förvaltningsmyndigheter har idag en lagstadgad serviceskyldighet gentemot både medborgare och företag. Denna serviceskyldighet är emellertid begränsad, och företagare lämnas utan erforderlig vägledning och bristande möjlighet att följa regelverk. När nya regelverk implementeras bör aktuell tillsynsmyndighet få en utökad serviceskyldighet som innefattar rådgivning mot företag samt utökade möjligheter att lämna förhandsbesked i enskilda ärenden.

KDU vill

- Att svensk lagstiftning som huvudregel inte ska gå utöver minimikraven i EU-direktiv, och oftare implementeras genom råd eller rekommendationer
- Att Regelrådet ska granska konsekvensutredningar vid författningsförslag som kan få påverkan för företag
- Att Regelrådet ska tillstyrka eller avstyrka förslag samt kunna återremittera undermåliga konsekvensutredningar
- Att regelverk kontinuerligt omprövas och utvärderas
- Införa ett ekonomiskt incitament för att korta myndigheternas handläggningstider
- Att serviceskyldigheten för tillsynsmyndigheter vid nya regelverk innefattar rådgivning och utökade möjligheter att lämna förhandsbesked i enskilda ärenden

2.4 Forskning, utveckling och företagsstöd

En hög innovationstakt, marknadsledande tekniker och kvalitativ forskning lägger grunden för en växande ekonomi. Därför har politiken ett ansvar att säkerställa att näringslivet får goda möjligheter att främja forskning och utveckling. Politiken ska däremot inte ta överta

323 marknadens roll; det är i näringslivet nya tekniker ska utvecklas och det är inte statens roll
324 att investera riskkapital i enskilda företag. Goda reformer för att främja forskning,
325 utveckling och företagande överlag får därför inte vara selektivt utformade och ge
326 otillbörliga fördelar för endast vissa bolag, utan vara brett tillämpliga och förutsebara.

2.4.1 Utöka FoU-avdraget

Idag har arbetsgivare möjlighet att göra avdrag på arbetsgivaravgiften om 20 procent för anställda som jobbar med forskning och utveckling med ett avdragstak på 36 miljoner kronor årligen per koncern. FoU-avdraget är ett viktigt ekonomiskt incitament för företag att bedriva forskning- och utvecklingsarbete och har lett till högre investeringar och företagstillväxt.

Dessutom har investeringarna ökat ytterligare i takt med att avdragsmöjligheten utvidgats⁶. KDU vill att FoU-avdraget utökas ytterligare genom att höja avdragstaket och sänka kraven för att kunna få göra avdrag. Vi vill även införa ett alternativt avdrag för företag vars FoU-utgifter inte främst kan hänföras kostnader för arbetstagare, genom att låta företag få göra skatteavdrag på sin samlade skatteskuld.

2.4.2 Avskaffa det generella företagsstödet

Varje år erhåller näringslivet flera miljarder kronor i olika former av statligt stöd, genom till exempel krediter, subventioner och andra former av bidrag. Riksrevisionen har flertalet gånger riktat skarp kritik mot företagsstödet genom att konstatera att det saknas evidens för att

det har en positiv effekt⁷. Företagsstödet riskerar även att snedvrider konkurrensen på marknaden mellan både branscher och bolag. Det är inte politiker som ska bedöma vilka branscher och företag som är värda att satsa på, och agera riskkapitalister med skattemedel. KDU vill därför avskaffa det generella företagsstödet och frigöra detta utrymme för strategiska och tillväxtskapande skattesänkningar.

KDU vill

- Att avdragstaket för FoU-avdraget höjs och att kraven för att kunna få göra detta avdrag sänks
- Att det införs ett alternativt FoU-avdrag med skatteavdrag från bolagets samlade skatteskuld

⁶ SOU 2025:3

⁷ RiR 2016:22 och RiR 2020:30

- Att de generella företagsstöden avskaffas

3. Offentlig sektor

3.1 Offentliga investeringar

Grunden för hög tillväxt och ett välmående näringsliv är en effektiv men ändamålsenlig stat som säkerställer att statens kärnuppgifter fullföljs. För företagens del är en modern och pålitlig infrastruktur, billig och tillgänglig energi och goda offentliga finanser fundamentala för att de ska kunna växa och bidra till makroekonomisk tillväxt. KDU vill se en smal men effektiv stat, med ordning och reda i finanserna och en offensiv politik för tillväxt och företagande. Därför måste staten ta ett större ansvar för att säkerställa att samhällsviktiga investeringar faktiskt blir av och att man sköter sin del av uppdraget.

3.1.1 Övergå till ett tillfälligt underskottsmål

De svenska statsfinanserna är goda med en av Europas lägsta statsskulder, med god marginal från gränsvärdet i EU:s regler om ekonomisk styrning. Samtidigt som statsskulden är låg är investeringsbehovet i Sverige idag stort, och en låg statsskuld kan inte vara ett mål i sig samtidigt som investeringsbehovet fortsätter att växa. Efter flera år med ett överskottsmål har det finanspolitiska ramverket förändrats och övergått till ett balansmål. KDU menar att det inte räcker. Sverige bör i stället övergå till ett tillfälligt underskottsmål, vilket ger oss möjligheter att låna till strategiskt viktiga investeringar. Även genom lån kommer den svenska statsskulden kunna hållas fortsatt låg, och leda till investeringar som ökar svensk tillväxt och konkurrenskraft vilket förstärker statens finanser. Vid lånefinansiering är det av yttersta vikt att medlen används väl, enbart till strategiska investeringar och inte finansierar löpande driftskostnader. Ett underskottsmål måste därför kombineras med ett mycket gott förvalterskap.

3.1.2 Betala av underhållsskulden

Politiker från olika regeringar har allt för länge valt att inte prioritera nödvändiga investeringar i infrastruktur. Det har lett till en ackumulerande underhållsskuld som beräknas uppgå till dryga 100 miljarder kronor år 2033⁸. Den växande underhållsskulden utgör ett aktivt hinder för tillväxt – den svenska konkurrenskraften blir sämre, liksom

⁸ Svenskt Näringsliv, *Hur underhållsskulden på Sveriges vägar och järnvägar påverkar näringslivet* (2023)

377 investeringsattraktiviteten och företagens möjlighet att expandera och arbeta effektivt. Utöver

378 _____
379 detta innebär det rådande säkerhetsläget ökade krav på totalförsvaret där en fungerande
380 infrastruktur är grundläggande. Med beaktande av den stora, växande summan är möjligheten
381 till effektiv avbetalning av underhållsskulden med rådande finanspolitiska ramverk små. KDU
382 vill därför att staten ska kunna låna pengar för att underhållsskulden ska betalas av.

383 **KDU vill:**

- 384 • Övergå till ett underskottsmål för statens finanser i syfte att säkerställa nödvändiga
- 385 investeringar i tillväxtkritisk infrastruktur
- 386 • Att underhållsskulden ska finansieras med lånefinansierade medel
- 387 • Att statsbudgeten, likt kommunala budgetar, skiljer driftsbudget från
- 388 investeringsbudget.

389 3.2 Offentlig effektivisering

390 Med en förändrad demografi med åldrande befolkning kommer behovet att prioritera vad
391 skatterna som staten får in ska finansiera att öka. KDU anser att vi har ett ansvar att förvalta
392 våra gemensamma resurser på bästa sätt, både nu och för kommande generationer. Inom
393 ramen för sunda statsfinanser behöver summan av alla skatter gå till ett begränsat urval av
394 funktioner. KDU vill effektivisera och minska statens omfattning. Utifrån det faktum att
395 svenskt skattetryck redan är ett av de högsta i världen anser KDU inte att ett ökat skatteuttag
396 är en fungerande väg framåt. Det skulle inte vara positivt för landets ekonomi och människors
397 frihet. Ett ökat skatteuttag skulle inte heller fullt ut kunna finansiera framtidens välfärd. En
398 alldeles för stor stat urholkar skatteintäkterna och pengar som skulle gått till statens
399 kärnverksamhet, som försvaret och rättsväsendet, går i stället till andra ändamål.

400 3.2.1 Minska offentligt åtagande

401 Ett första steg för att kunna finansiera framtidens välfärd är att minska statens omfattning till
402 att i huvudsak enbart finansiera på kärnverksamhet. De statliga åtagandena har vuxit i omfång
403 i takt med ökade skatteintäkter. Trots höga skatter har vi inte en fungerande sjukvård, ett
404 underfinansierat rättsväsende och ett otillfredsställande försvar. Staten måste därför
405 effektiviseras. KDU vill att fler myndigheter läggs ned eller slås ihop, att bidragsutbetalningar
406 och subventioner minskar och att det statliga åtagandet bantas. Utöver en mer återhållsam
407 statlig kostym behöver olika finansieringslösningar utvecklas, där olika offentliga tjänster

övergår från att vara skattefinansierade till alternativa finansieringar, exempelvis genom försäkringar. Staten ska alltid garantera liv, hälsa och de basala välfärdstjänsterna, medan andra tjänster kan levereras genom privatfinansierade försäkringslösningar. Det väsentliga är att finansieringen framåt är långsiktigt hållbar och inte undergräver kommande generationers välfärd. För att klara framtidens välfärd är det viktigt att hitta nya sätt för det som traditionellt varit statens åtagande, där ytterligare skattefinansiering inte är en framkomlig väg.

3.2.2 Lagstadgat effektiviseringskrav

Det framtida sviktande skatteunderlaget kräver inte endast att staten begränsar sina åtaganden, utan att detsamma även gäller kommuner och regioner. Idag finns en stor effektiviseringspotential i flera delar av de kommunala verksamheterna, exempelvis genom ökad digitalisering, automatisering och förbättrade upphandlingar. Vid sidan om potential att effektivisera befintlig verksamhet är det vanligt förekommande att kommuner visar bristande respekt för skattemedel, genom omotiverade investeringar i det som bäst kallas kommunala skrytbyggen. För att säkerställa att kommuner och regioner bättre effektiviserar sina verksamheter och prioriterar dess kärnverksamhet vill KDU införa ett lagstadgat effektiviseringskrav på kommuner och regioner. Detta krav medför en skyldighet för kommuner att årligen effektivisera sina verksamheter, och bidrar till större insikt om vad skattepengar faktiskt bör finansiera och inte.

KDU vill

- Att statens omfattning ska minska och i huvudsak enbart finansiera kärnverksamhet
- Införa ett lagstadgat effektiviseringskrav för kommuner och regioner • Att verka för att minska antalet myndigheter

4. Skattepolitik

4.1 Inledning

Den kristdemokratiska skattepolitiken bygger på människans och familjens frihet, långsiktigt förvalterskap och en välfärd som kommer alla till del. För att bygga Sveriges välstånd starkare krävs en skattepolitik som premierar arbete, entreprenörskap, investeringar och sparande. En sådan skattepolitik ska bygga på en stark äganderätt och balans mellan stat och

438 människa. Människor ska därför få behålla merparten av sina inkomster, oavsett om dessa
439 erhållits genom arbete eller genom kapital.

440 En sund och frihetlig ekonomi ger förutsättningar för människor att bygga upp ett eget kapital
441 och leva på sin egen lön. Sparande är en viktig del av detta för att bygga upp människors och
442 familjers trygghet och självständighet. Därför ska det svenska skattetrycket vara platt och
443 lågt. Det samlade skattetrycket ska sänkas samtidigt som de offentliga utgifterna sänks. Andra
444 skatter på arbete, såsom arbetsgivaravgifter, bör reformeras och sänkas för att minska
445 kostnaden för anställningar och ge fler chansen på arbetsmarknaden, passa morgondagens
446 arbetsmarknad och utöka löneutrymmet för företagen.

447 En snabbväxande och global ekonomi leder till att skattepolitiken måste ta hänsyn till den
448 internationella konkurrensen. Därför måste inkomstskatterna hållas nere och kapitalskatterna
449 måste därför vara konkurrenskraftiga. Beskattning av inkomster, varor, tjänster, fastigheter,
450 förmögenhet eller andra former av beskattning får inte utgöra ett onödigt angrepp på
451 äganderätten och ska utformas enligt vedertagna skatterättsliga principer som skatt efter
452 bärkraft och likabehandling. Skattesystemet ska även bidra till företagsamhet och främja eget
453 ansvarstagande. Det är dessutom viktigt att skattereglerna utformas enkelt och utan för många
454 särregler för att ge skattesystemet en transparens gentemot medborgare och företagare.

455 Sammantaget ger den här skattepolitiken förutsättningar för ett starkt och konkurrenskraftigt
456 Sverige i en globaliserad värld, där människors och familjers frihet, arbete och
457 samhällsgemenskap premieras.

458 4.2 Skatt på inkomst

459 4.2.1 Platt skatt

460 Svenska samhället har från mitten av 1950-talet byggts på allt högre skatter och ett utbrett
461 socialt skyddsnät. Skatten tas ut både direkt och indirekt genom exempelvis löneskatter,
462 arbetsgivaravgifter och moms. Skatter som i slutändan oavsett betalas av varje människa.

463 Svensk inkomstskatt utgörs av kommunalskatt som tar drygt en tredjedel av lönen. Utöver det
464 är skatteskalen progressiv genom en statlig inkomstskatt, vilket gör att högre lön beskattas
465 med en högre procentsats. Den statliga skatten är en straffskatt på högre utbildning, flit och
466 ansvarstagande. På grund av detta slår skatten mot goda värden som vi vill se mer av i
467 samhället. I praktiken gör det också att viss löneökning eller befordran inte lönar sig eftersom
468 marginalskatten tar ut merparten av en löneökning. Istället borde alla löntagare beskattas lika,

469 vilket innebär att de statliga marginalsatserna avskaffas. Det är ett rättvist system där alla
470 utgår från samma procentsats.

471 KDU anser att utöver införandet av en platt skatt så bör skattesatsen även generellt sänkas.
472 Höga skatter minskar människors frihet över sin ekonomi och riskerar i längden att i högre
473 grad göra medborgare beroende av bidrag. När incitamenten att arbeta och bidra till samhället
474 minskar och skillnaden mellan bidrag och lön är liten, gör det att fler väljer bidrag framför
475 lön. Idag finns Alliansens jobbskatteavdrag, som minskar skatten på inkomst av tjänst. Det
476 innebär att privatpersoner som arbetar får en skatterabatt gentemot de som inte jobbar. Det är
477 i sig bra, då det gör det mer lönsamt att arbeta, men det ger också en mycket lång rad av
478 skattesatser, vilket komplicerar till skattesystemet. En låg och platt skatt gör systemet enkelt
479 och förutsägbart. Målet måste vara att människor så långt det är möjligt ska klara sig utan
480 bidrag. Det ger i längden ökad frihet. Frihet till att själva kontrollera majoriteten av sin
481 inkomst.

482 4.2.2 Inför frivillig sambeskattnings

483 Idag finns möjlighet till sambeskattnings för gifta par och registrerade partners i flertalet
484 europeiska länder, däribland Tyskland, Belgien och Frankrike. Systemet med hur
485 sambeskattnings är utformad varierar mellan länderna, men med den gemensamma
486 nämnaren att sambeskattnings finns för att stärka familjens ekonomi i dessa länder. KDU vill
487 att Sverige ska återinföra den frivilliga sambeskattnings. I den dagliga debatten hörs många
488 gånger ett starkt motstånd mot den frivilliga sambeskattnings. Motståndarna lyfter att det
489 blir mer lönsamt för familjer att avstå från arbete och att det är en kvinnofälla. För oss i KDU
490 är detta märklige resonemang. Också med frivillig sambeskattnings kommer det att löna sig att
491 arbeta. Precis som vi menar att det är upp till föräldrarna att bestämma fördelningen av
492 föräldraledigheten är vi övertygade om att familjer även är kapabla till att besluta hur
493 inkomsten ska beskattas.

494 Vad frivillig sambeskattnings i realiteten innebär är att ett gift par, om de själva önskar, ska
495 kunna beskattas som en enhet med dubbelt grundavdrag och gemensamma brytgränser för
496 den statliga inkomstskatten. Man beskattar då familjens sammanlagda inkomst istället för
497 makarnas inkomst var för sig vilket blir en mer rättvis beskattning av familjen som enhet. På
498 så vis minskar familjens skatt samtidigt som familjeekonomin förbättras i familjer där
499 inkomstskillnader skiljer sig mycket och pensionsgrundande inkomst kan fördelas jämnt
500 mellan makarna. Följden skulle bli att många familjer skulle få det lättare att få vardagens

501 ekonomiska pussel att gå ihop. Idag fungerar många familjer redan som en ekonomisk enhet
502 med gemensam ekonomi. Dessutom råder redan idag försörjningsplikt mellan gifta makar i
503 det fall den ena saknar inkomst. Att därför också kunna bestämma om man vill beskattas
504 tillsammans bör vara upp till familjer själva och inte upp till staten. Familjen kan sina
505 förutsättningar betydligt bättre än vad staten kan dem. Av den anledningen vill KDU införa
506 möjligheten till frivillig sambeskattnings.

507 4.2.3 En arbetsmarknadspolitik för unga – höjt grundavdrag

508 Grundavdragets syfte är att minska den beskattningsbara inkomsten för löntagare med de
509 lägsta inkomsterna. Trots det är avdraget idag relativt litet, vilket medför att de flesta som
510 uppbär en skattegrundande inkomst i Sverige alltså behöver betala skatt. KDU vill se ett
511 skattesystem som premierar ansvarstagande, flit och sparande, som inte står i vägen för unga
512 att kunna realisera sina drömmar. Därför vill vi ändra grundavdragets utformning så att de
513 första 500 tusen kronorna man tjänar i livet ska vara skattefria. Ett sådant reformerat
514 grundavdrag kommer att öka ungas möjligheter att spara till exempelvis en första
515 kontantinsats, och värdesätta goda ekonomiska egenskaper som egenansvar och frihet.

516 4.2.4 Höjt grundavdrag

517 Grundavdragets syfte är att minska den beskattningsbara inkomsten för löntagare med de
518 lägsta inkomsterna. Trots det är avdraget idag relativt litet, vilket medför att de flesta som
519 uppbär en skattegrundande inkomst i Sverige alltså behöver betala skatt. KDU vill se ett
520 skattesystem som premierar ansvarstagande, flit och sparande, som inte står i vägen för unga
521 att kunna realisera sina drömmar. Därför vill vi ändra grundavdragets utformning så att de
522 första 500 tusen kronorna man tjänar ska vara skattefria. Ett sådant reformerat grundavdrag
523 kommer att öka ungas möjligheter att spara till exempelvis en första kontantinsats, och
524 värdesätta goda ekonomiska egenskaper som egenansvar och frihet.

525

526 **KDU vill:**

- 527 • Att en platt och låg skatt på inkomst införs
- 528 • Att arbetsgivaravgifterna och sociala avgifter skrivs ut i lönespecifikationen
- 529 • Att frivillig sambeskattnings införs
- 530 • Att grundavdraget höjs så att de första intjänade 500 tusen kronorna är skattefria

531

4.3 Skatt på kapital

För att skapa en bra grund för ägande och företagande krävs ett skattesystem som gör det förmånligt att vara ägare av företag. Entreprenörskap och företagande driver ett lands tillväxt och sysselsättning. På en global arbetsmarknad krävs att företag både söker sig hit och kan locka till sig de talanger och den kompetens som behövs för företagets konkurrenskraft. Svenskt företagande består till en majoritet av småföretag och start-ups. Skatt på kapital innefattar bolagsskatt, skatt på incitamentsprogram, beskattning av aktier och utdelningar. För att Sverige ska vara ett konkurrenskraftigt land, där nya företag växer till och där jobb skapas krävs en företagervänlig skattepolitik på kapital.

4.3.1 Slopade 3:12-reglerna för småföretag

Från företagarens perspektiv är det också viktigt att få del av den vinst som upparbetats i företaget. Idag styrs detta genom beskattningen på utdelningar, som traditionellt kallas 3:12-reglerna. Lagen kom till 1991 i syfte att försämra möjligheten för mindre företag att få utdelning istället för lön, eftersom lönen beskattades högre. Systemet är krångligt och orättvist. Idag innebär det att små utdelningar på under 2,75 prisbasbelopp beskattas till 20 procent. Därutöver beskattas utdelningen som vanlig tjänsteinkomst, vilket innebär beskattning upp till den högsta marginals-katten på omkring 60 procent. På riktigt stora utdelningar (över 5,2 miljoner) beskattas den istället som inkomst av kapital, vilket innebär 30 procent.

Systemet gör det krångligt och oförmånligt för fåmans- och småföretag att ta ut utdelning. Det är bakvänt eftersom verksamheten ofta är svår att prognostisera under året och företagaren tvingas då hålla nere sin lön för att förhoppningsvis kunna få utdelning vid årets slut.

Dessutom missgynnas småföretagare utan anställda. När de ska sälja sina aktier blir det inkomstskatt på en del av vinsten, som de först betalat bolagsskatt på. Den totala skatten kan nästan bli 70 procent för den som har inkomst över brytpunkten för statlig skatt. Företagaren med anställda får istället 41 procent i skatt. Det här är en straffbeskattning av små företag och företagande i allmänhet. Beskattningen innebär att det risktagande som företagande innebär straffas, och minskar incitamenten att starta och bedriva företag. Således premieras löntagare vilket gör att färre startar eget. De kritiserade 3:12-reglerna borde istället avskaffas, till förmån mot en rak beskattning av alla utdelningar, vilket gör dem transparenta och rättvisa oavsett bolagsstorlek.

4.3.2 Beskattning av aktier

Det vanligaste ägarskapet i bolag sker genom att äga aktieandelar. Möjligheten att äga är en viktig princip eftersom det gynnar ansvarstagande och gör det tydligt var makten och beslutskraften sitter. Förvaltarskapet förutsätter att vi tar beslut som förbättrar framtiden och för att hushålla med de resurser som vi har till del. Eftersom företagen är den värdeskapande kraften i ekonomin krävs att förutsättningarna för ägande görs förmånligt och premieras långsiktighet. Att vara ägare av bolag innebär också att rikedom fördelas på alla dem som blir och är ägare. Beskattningen av aktier har en central funktion eftersom det styr hur attraktivt det är för investerare runt om i världen att investera och äga bolag, således dess aktier, i Sverige. Eftersom kapitalmarknaden är helt globaliserad måste svensk skatt sättas i förhållande till andra länders skattesats. En attraktiv beskattning bidrar till att öka kapitalinflödet i landet, vilket leder till större investeringar och fler jobb.

4.3.3 Den första miljonen på ISK skattefri

Svenska folket är ett av Europas mest skuldsatta folk. Det gör inte enbart hushållen särskilt känsliga vid konjunktursvängningar, utan utsätter även den svenska makroekonomin för risker. En ansvarsfull skattepolitik premierar sparande och ger människor större frihet att själva få rå om sitt kapital. Idag är sparande på investeringssparkonto (ISK) Sveriges populäraste sparform, till följd av dess relativt förmånliga skatteregler. För att öka incitamenten att spara på ISK och ta höjd för alla de kostnader som normalt uppstår genom livet vill KDU höja det skattefria innehavet från dagens 300 000 kr till en miljon kronor.

KDU vill:

- Att 3:12 reglerna avskaffas
- Att utdelningar beskattas lika för alla bolag

4.4 Moms och punktskatter

Punktskatter är en form av konsumtionsskatt på enskilda varor och tjänster som av olika orsaker beskattas hårdare än andra varor och tjänster. Det finns generellt tre anledningar till förekomsten av punktskatter: att staten ska få in högre skatteintäkter, att staten ska styra konsumtionen av varor den klassificerar som ”sämre” och att användarna av varor och tjänster som leder till ökade samhällsekonomiska kostnader också i högre grad ska betala dessa ökade kostnader. KDU anser att staten inte godtyckligt ska lägga ytterligare skatt på vissa varor

594 enbart i syfte att få in mer pengar till statsbudgeten. Däremot bör staten beskatta sådan
595 konsumtion av varor och tjänster som på olika sätt leder till ökade samhällsekonomiska
596 kostnader, vilket oftast handlar om kostnader för sjukvården.

597 4.4.1 Låg och enhetlig moms

598 Mervärdesskatten på konsumtion är en av statens stora inkomstkällor och återfinns idag i tre
599 differentierade skattesatser mellan olika typer av konsumtion. Denna differentiering leder till
600 stora administrativa kostnader för företag för att kunna följa regelverket, och ökar risken för
601 oegentligheter och fusk i skatterapporteringen. Dessutom är gränsdragningarna mellan vilken
602 skattesats vissa varor ska ha högst godtycklig och ologisk. Idag beskattas exempelvis en
603 konsertbiljett med sex procent moms, medan en konsert i kombination med offentligt
604 anordnad dans beskattas med 25 procent. KDU strävar efter ett skattesystem som är begripligt
605 och enkelt att tillämpa med låga skattesatser. Därför vill vi införa en enhetlig, låg momssats.

606 4.4.2 Moms på punktskatter

607 Idag tillkommer mervärdesskatt på punktskatter vilket innebär att utöver det grundpris som är
608 basen för en varas mervärdesskatt, läggs även moms på punktskatten. Det leder till att
609 punktbeskattade varor får än hårdare beskattning och att vi betalar skatt på skatt. Varor och
610 tjänster borde som princip inte beskattas två gånger, vilket blir konsekvensen av ett
611 skattesystem av detta slag. Mervärdesskatt är i grunden en konsumtionsskatt på det mervärde
612 som tillkommer i varje produktionsled. Att skatt därmed anses vara ett mervärde och därför
613 beläggs med moms är inte rimligt.

614 4.4.3 Miljöskatter

615 Miljöskatter är de punktskatter som tas ut på exempelvis transporter (fordonsskatt och
616 vägavgifter), koldioxidskatt på bränslen och liknande. Sverige ligger med internationella
617 jämförelser mycket högt upp på listan över länder med höga miljöskatter. Ett avskaffande av
618 momsen på punktskatter, likt KDU:s förslag ovan, leder dock indirekt till att miljöskatterna i
619 Sverige sänks. En viktig aspekt att ta i beaktande angående miljöskatter är de olika
620 förutsättningarna som finns runt om i landet. Idag slår miljöskatterna på transportmedel hårt
621 mot landsbygden där bil och lastbil är förutsättningar för att människor ska få ihop sin vardag.
622 En sänkning likt KDU:s förslag underlättar därför för dessa människor. Samtidigt är det
623 viktigt att miljöskatterna, precis som övriga punktskatter, speglar de samhällsekonomiska
624 kostnaderna. På så vis är det exempelvis rimligt att en miljövänlig bil har lägre skatt än en

mindre miljövänlig bil. Skatter som åläggs bilar och andra motorfordon bör i första hand ligga på bränslet. Detta då skatten bör bero på hur mycket fordonet används, och exempelvis årlig fordonsskatt även drabbar entusiastfordon som används mycket lite.

4.4.4 Avskaffa elskatten

Den största vinnare på de senaste årens ökande, volatila elpriser har varit staten genom elskatten. Eftersom skattesatsen dessutom är momsgrundande har staten lyckats beskatta elkonsumenten dubbelt för samma nyttjande. Det största problemet med elskatten är dock inte att den slår orimligt hårt mot konsumenter eller ger staten en orättvis vinst. Det största problemet är att den beskattar all producerad el lika, oberoende dess ursprung. El producerad genom kärnkraft, vattenkraft eller kolkraft beskattas alltså lika mycket. KDU menar att elproduktion som vållar miljöpåverkan naturligtvis ska stå för sina kostnader, men att dagens elskatt straffbeskattar slutkonsumenten orimligt hårt. Elskatten ska därför avskaffas till förmån för att faktisk miljöpåverkan beskattas direkt.

4.4.5 Skatt på alkohol och tobak

Alkoholens skadeverkningar är till skillnad från arbete en kostnad för samhället, både rent materiellt, och genom det mänskliga lidande som i vissa fall förekommer kopplat till alkoholanvändande. Alkoholrelaterade skador och sjukdomar leder till ökade kostnader för vården. Kriminalitet relaterad till alkoholpåverkan leder till ökade kostnader för polis och rättsväsende. Tusentals barn far varje dag illa på grund av skadlig alkoholkonsumtion hos föräldrarna. Det är därför rimligt att denna kostnad på något vis kompenseras. På samma vis som alkoholkonsumtion, kan tobaksanvändande leda till skador som i förlängningen belastar framför allt sjukvården. Rökning av tobak leder dessutom till att även omgivningen hos användarna riskerar skador i form av passiv rökning. På grund av detta är det rimligt att den här typen av konsumtion beskattas med punktskatter. Det är dock viktigt att dessa i högre grad speglar skadeverkningarna, vilket innebär att skatten på snus bör vara lägre än skatten på rökning.

KDU vill:

- Att momsen ska vara låg och enhetlig
- Att momsen på punktskatter avskaffas
- Att elskatten avskaffas till förmån för att den faktiska miljöpåverkan beskattas direkt

- 655 • Att miljöskatter, liksom övriga punktskatter, främst ska spegla de
- 656 samhällsekonomiska kostnaderna
- 657 • Att alkohol och icke-medicinska nikotinprodukter beskattas med särskilda
- 658 punktskatter
- 659 • Att punktskatten på snus sänks

660 4.5 Skatt på fastigheter

661 Sverige har idag en stor bostadsbrist. Detta märks bland annat på ett stort behov av bostäder
 662 inom tätbefolkade områden, långa bostadsköer för studenter och de höga bostadspriserna i
 663 storstäderna. Det huvudsakliga problemet som lyfts fram handlar om den beskattning som
 664 sker på fastigheter. Sverige har bland de högsta skatterna på fastigheter. Detta är
 665 problematiskt både principiellt och ur marknadssynpunkt.

666 Under Alliansregeringen avskaffades den statliga fastighetsskatten. Fastighetsskatten innebar
 667 att många som ägt bostaden länge, eller ärvt den, hamnade i ekonomiska problem då skatten
 668 skulle erläggas varje år och enbart baserades på taxeringsvärdet av fastigheten, inte på
 669 inkomst eller tillgängligt kapital. Det här ledde till att människor tvingades flytta från hus
 670 och hem. Den statliga fastighetsskatten ersattes med en årlig kommunal fastighetsavgift med
 671 ett maxtak på 7412 kr per år. Fastighetsavgiften innebär att skatten sänktes jämfört med
 672 tidigare system, vilket underlättar ekonomiskt för fastighetsägaren. Reformen har dock inte
 673 löst problemet med en dålig rörlighet på marknaden, eftersom de väsentliga skatterna vid
 674 försäljning och byte av bostäder är kvar.

675 En av de skatter som berör medborgare mest är skatten på kapitalvinst, eller flyttskatt, för
 676 bostäder. Denna innebär att vid försäljning betalar man 22 procent av vinsten i skatt. Sverige
 677 har dessutom en evig flyttskatt, vilket innebär att vinsten på en bostad som går i arv
 678 beskattas utifrån priset vid ursprungsköpet. För den enskilde kan det bli en stor ekonomisk
 679 belastning att betala den upplupna skatten på något som köptes av någon annan för länge
 680 sedan. Att bo kvar är det enda sättet att undvika beskattningen, vilket skapar
 681 inlåsnings effekter på marknaden. En lägre och tidsbegränsad flyttskatt skulle leda till att
 682 rörligheten på bostadsmarknaden ökar. Flyttskatten bör utgå efter fem år som ägare till
 683 bostaden, eller ges uppskov ifall vinsten används till ett nytt bostadsköp.
 684 Ägande av bostad beskattas också vid införskaffandet av fastigheten, vilket kallas för
 685 stämpelskatt eller lagfartsavgift. Den ligger på 1,5% av köpeskillingen eller taxeringsvärdet
 686 för privatpersoner och på 4,5% för företag eller andra organisationer. Stämpelskatten är

687 också godtycklig. Den är direkt kopplad till ett beteende, att man flyttar och tas därför inte ut
688 på inkomst, förmögenhet eller konsumtion, vilket är det vanliga. I praktiken får det
689 konsekvensen att de som flyttar ofta, och därmed anpassar sig efter boendebehov, beskattas
690 högre än den som bor kvar, i en ofta för stor lägenhet. Eftersom rörligheten på
691 bostadsmarknaden är viktig borde stämpelskatten avskaffas.

692 **KDU vill:**

- 693 • Att reavinstskatten sänks och utgår vid ägande av en bostad i mer än fem år eller om
- 694 vinsten används till köp av en ny bostad
- 695 • Att stämpelskatten avskaffas

696 5. Arbetsmarknad

697 5.1 Inledning

698 Arbete är centralt både för den enskilda och för samhället. Arbetet är en plats där människor
699 får möjligheten att tjäna sitt uppehälle, utvecklas och bidra. En fungerande arbetsmarknad, där
700 både mänskliga och ekonomiska resurser tas tillvara, är därför bland det viktigaste för att
701 förbättra välbästandet och välfärden. Vår syn på arbete bygger på övertygelsen om det
702 mänskliga behovet av att ta ansvar för sig själv och sin omgivning, att utveckla sin person och
703 att känna gemenskap. Det är därför av största vikt att fler människor får möjlighet att arbeta.
704 Detta gäller även personer inom LSS. Dessa personer tillåts arbeta inom daglig verksamhet
705 men erhåller inte samma löner som sina kollegor som inte omfattas av LSS. KDU tycker
706 därför att den som kan och vill, samt tillhör LSS, ska få arbeta på lika villkor och få lika lön.
707 Diskriminering på arbetsmarknaden ska motverkas och personer inom LSS ska inte hindras
708 från arbetsmarknaden på grund av funktionsnedsättning eller diagnos. Varje människa som
709 inte ges möjlighet att delta i arbetslivet utesluts från den arbetsgemenskap som arbetslivet
710 innebär. Detta ger negativa konsekvenser för såväl samhällsekonomin som för den enskilda.
711 Det är därför nödvändigt med en flexibel arbetsmarknad där varken stela regler eller
712 otrygghet hindrar förändring och innovationer.

713 Arbetsmarknaden utvecklas ständigt och lagstiftningen bör därför inte heller stagnera. Den
714 teknologiska utvecklingen, med ökad digitalisering, automatisering och robotisering gör,
715 att många av de enkla jobben framöver inte kommer utföras av människor.

716 Tillsammans med höga ingångslöner gör det att konkurrensen blir hårdare om de jobb som
717 finns. De människor som befinner sig på arbetsmarknaden idag och i framtiden kommer
718 sannolikt att behöva arbeta en större andel av sitt liv, samtidigt som utvecklingen på
719 arbetsmarknaden gör att kraven förmodligen kommer att förändras flera gånger under en
720 persons yrkesverksamma liv. Det kommer att ställas högre krav på att människor regelbundet
721 införskaffar sig den kunskap och de kompetenser som efterfrågas.
722 Svensk arbetsmarknadspolitik har dessvärre inte förändrats nämnvärt de senaste
723 decennierna. Stel arbetsrättslig reglering, stor facklig makt och låg flexibilitet försämrar
724 möjligheten för många att skaffa sig ett jobb, men det hindrar dessutom företag att
725 anställa och expandera. En flexibel arbetsmarknad och marknadsekonomi är vägen både
726 till lägre arbetslöshet och ett företagsklimat som gör att vi står oss starka på den globala
727 marknaden. Svensk arbetsmarknad behöver reformeras för att möta dagens utmaningar
728 och morgondagens behov.

729 5.2 Svenska modellen 2.0

730 Svensk arbetsmarknad har idag världens mest omfattande anställningsskydd.
731 Fackförbunden har dock över tid fått allt större inflytande genom bland annat lagen om
732 anställningsskydd och lagen om medbestämmande. Lagen om anställningsskydd (LAS) är
733 på många sätt föråldrad och skapar en stel arbetsmarknad som hämmar små växande
734 företag och omställningen av den svenska ekonomin.
735 Den utformning som LAS fick 1974 har förblivit intakt i sina väsentliga beståndsdelar,
736 samtidigt som arbetsmarknaden förändrats betydligt. Den mobila arbetskraften,
737 internationella konkurrensen och teknikutvecklingen har gjort att svensk arbetsmarknad
738 förändrats kraftigt. Idag finns flest jobb inom tjänstesektorn, jämfört med 1970-talet då
739 den traditionella tillverkningsindustrin dominerade.⁹ Trenden kommer fortsätta och
740 dessutom fördjupas genom att fler arbetsföra skapar sina egna arbetstillfällen. Det ställer
741 krav på arbetsmarknadslagstiftningen att vara flexibel. När konkurrensen snabbt förändras
742 måste också svenska företag snabbt förändra sin kompetens. Annars riskerar både
743 företaget och samhället att hamna på efterkälken.

⁹ https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/arbetsmarknad/sysselsattning/strukturforandringar-i-sysselsattningen_1208597.html

744 Dagens svenska modell med omfattande regleringar skapar en starkt segregerad
745 arbetsmarknad, där främst unga och invandrare hålls utanför. Ungdomsarbetslösheten i
746 Sverige har varit tre gånger högre än i exempelvis Tyskland. Sverige behöver en ny
747 _____
748 svensk modell som ger möjlighet för fler att få ett jobb, som får fler att byta jobb och som
749 skapar konkurrenskraftiga företag.

750 5.3 Reformera LAS i grunden

751 Små företag är en av de viktigaste drivkrafterna för jobbskapande, innovation och
752 ekonomisk omställning. Men dessa företag tar också de största riskerna med sina
753 anställda och det ansvar som följer av att vara arbetsgivare. Tillväxtverkets
754 undersökningar visar att småföretagen anser att arbetsrätten är det största hindret för att
755 växa och öka produktiviteten. Efter att man tillät undantag i LAS turordningsregler för
756 två personer i företag med mindre än tio anställda har produktiviteten ökat med 2,5 %,
757 vilket visar på att företagen nu har lättare att få rätt kompetens. Mer återstår dock att göra.

758 Det omfattande arbetsskyddet som regleras i LAS bygger på att individen har rätt till
759 arbete och att företagen ska anpassa sig efter deras behov. Därför är det inte enbart
760 kostsamt för företagen att anställa utan också att avsluta anställningen om det är vad som
761 krävs för att företaget ska vara konkurrenskraftigt. Företagaren har äganderätt över sin
762 verksamhet och borde således få bestämma när de vill avsluta någons anställning och på
763 vilka grunder. Idag regleras både turordningen man säger upp anställda i och det ställs
764 krav saklig grund för uppsägning. Detta anser vi borde förändras. Uppsägning får enligt
765 nuvarande regelverk enbart ske vid arbetsbrist eller om det finns starka personliga skäl
766 där den anställde missskött sig grovt, men att anställa en person blir nästintill riskfritt med
767 våra förslag. Det skulle kunna öka nyföretagandet samt öka strukturomvandlingen på
768 arbetsmarknaden. När fler företag vågar anställa, ökar också chanserna för fler att få ett
769 jobb.

770 En flexibel arbetsrätt ska kompenseras med längre uppsägningstider och en stark
771 arbetslöshetsförsäkring, för att säkerställa tryggheten och möjliggöra en tid för
772 omställning för de anställda. Eftersom de som arbetat länge på ett företag kan ha svårare
773 med omställningen, utifrån både kompetens och den privata situationen borde
774 uppsägningstiden fortsatt ha en koppling på hur länge den anställde har arbetat för
775 arbetsgivaren. Både arbetsgivare och arbetstagare ska ha rätt till en uppsägningstid om en

776 månad. Har arbetstagaren varit anställd i mer än ett år ska uppsägningstiden som den
777 anställda har rätt till vara två månader. Efter två års anställning ska det gälla en

777 uppsägningstid om minst tre månader. För varje tvåårsperiod av anställning därefter skall
778 uppsägningstiden öka med en månad, tills sex månaders uppsägning är nådd, vilket är 779
den maximala gränsen. Samtidigt borde uppsägningstiden för den som säger upp sig
780 kunna förbli en månad för att övergången till nya arbeten ska kunna gå snabbare.

781 **KDU vill:**

- 782 • Att LAS reformeras i grunden genom att turordningsreglerna avskaffas, liksom 783
kravet på sakliga skäl för uppsägning och företrädesrätten till återanställning.
- 784 • Att det införs förlängd uppsägningstid, i en progressiv skala baserad på 785
anställningstid, på upp till sex månader.

786 5.4 Förstärkt arbetslöshetsförsäkring

787 Människan är ofullkomlig och det uppstår därför situationer där personer blir utan
788 arbete. Det är viktigt att samhället kan garantera en grundtrygghet som säkerställer att
789 människor har en dräglig levnadssituation. Arbetslöshetsförsäkringen bör därför initialt
790 vara mer generös än idag, för att sedan trappas ned i flera steg. Under den första
791 månaden ska ersättningskvoten vara 90 procent av inkomsten, upp till en
792 månadsinkomst på 32 000 kr. Därefter bör en snabb avtrappning av ersättningsnivån ske
793 för att öka drivkrafterna att söka jobb och snabbt komma tillbaka i arbete. KDU anser 794 att
A-kassan ska bli obligatorisk för alla arbetstagare. Det är viktigt att alla arbetstagare 795 har
ett bra skydd vid arbetslöshet och det är orimligt att facket har ensamrätt kring a796 kassan.

797 Enligt KDU bör arbetslöshetsförsäkringen också ställa högre krav på arbetstagaren, för att
det
798 inte ska ses som en långsiktig inkomstkälla som gör människor passiva utanför
799 arbetsmarknaden. Vid försörjningsstöd då arbetslöshetsförsäkringen inte kan användas av
800 olika skäl anser KDU att aktivitetskrav bör implementeras tillsammans med krav på att
den 801 arbetssökande ska stå till arbetsmarknadens förfogande för att kunna få
ersättning.¹⁰ Det finns

¹⁰ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/11/aktivitetskrav-for-att-fa-forsorjningsstod--enviktig-atgard-for-att-fa-fler-i-arbete/>

802 dock vissa fall där försäkringen borde ta hänsyn till ömmande situationer. Barn drabbas hårt
803 av att en förälder blir arbetslös. Arbetslösa med vårdnad om barn bör därför ha möjlighet till

804 en högre ersättning än övriga arbetslösa. Denna modell med högre ersättningskvot till
805 arbetslösa med vårdnad om barn finns i andra EU-länder.

806 5.4.1 Utred möjligheterna till försörjningsjobb

807 Den som uppbär försörjningsstöd har idag en skyldighet att stå till arbetsmarknadens
808 förfogande och delta i kompetenshöjande utbildningsåtgärder. KDU är positiva till
809 denna form av aktivitetskrav, som bidrar till att hålla den arbetssökande aktiv och
810 förhindrar passivitet och risken för ett långvarigt bidragsberoende. För att säkerställa
811 att tiden med försörjningsstödet blir så kort som möjligt, vill KDU utreda möjligheten
812 att stärka kommunernas möjligheter att anställa personer som uppbär försörjningsstöd i
813 kommunal verksamhet. Dessa anställningar förutsätter dels att det är ett arbete som inte
814 kräver särskild kompetens, dels att det är en äkta tjänst där det föreligger ett faktiskt
815 anställningsbehov. Genom att anställa ur försörjningsstödet övergår personens
816 försörjning från bidrag till lön samtidigt som kommunen får ut tjänsteutövning i utbyte.

817

818 **KDU vill:**

- 819 • Att arbetslöshetsförsäkringen och försörjningsstödet ska vara följt av aktivitetskrav
- 820 • Att ersättningskvoten i försäkringen initialt ska vara 90 procent av inkomsten under
- 821 en kort period för att sedan i flera steg sjunka
- 822 • Att arbetslösa med vårdnad om barn erhåller en högre ersättningskvot
- 823 • Att A-kassan blir obligatorisk
- 824 • Att möjligheterna till försörjningsjobb utreds
- 825 • Att utreda möjligheterna till försörjningsjobb

826 5.5 Skattereform för fler och enklare jobb

827 Många av de enkla vardagsjobben har försvunnit. Enkla jobb i tjänstesektorn, som
828 hushållsnära tjänster, har konsekvent minskat sedan 1950-talet efter att Socialdemokraterna
829 kraftigt höjde arbetsgivaravgifterna.^[4] Idag har Sverige bland de högsta
830 arbetsgivaravgifterna i Europa och den kraftigt växande kostnaden har slagit undan benen på
831 sektorn som nu är liten jämfört med många jämförbara länder. Fler vardagsjobb har potential
832 att växa fram inom tjänstesektorn. Tjänsteföretag som erbjuder städning, hemhjälp,
833 barnpassning och dylikt är viktiga jobbskapare eftersom människor väljer att köpa någons
834 tjänster, istället för att göra jobbet själv på fritiden. Dessutom är många av jobben enkla och

kräver ingen lång utbildning och de är därför en bra väg in på arbetsmarknaden. En
genomsnittlig arbetstagare behöver jobba tre timmar för att ha råd med en timmes städning.
Tjänsterna underlättar många barnfamiljers och äldre människors vardag, men på grund av att
de varit så hårt beskattade har istället en svart arbetsmarknad för tjänsterna tidigare varit
dominerande. Sveriges höga arbetsgivaravgifter på 31,42 procent är en våt filt över sektorn.
Den sänkta arbetsgivaravgiften för unga, som Alliansregeringen införde 2007, togs dessutom
bort av den Socialdemokratiska regeringen 2015. Regeringen har implementerat en sänkning
för företag som får sänkt arbetsgivaravgift när de anställer sin första eller andra medarbetare
2025. För mindre företag blir arbetsgivaravgiften extra påtaglig, vilket hämmar dem från att
anställa fler.

Eftersom fyra av fem jobb skapas i små och medelstora företag^[5], är lägre kostnader för
dessa företag viktigt. Sverige behöver en skattereform för tjänsteföretag som gör att fler
har råd att få hjälp i hemmet, fler vardagsjobb skapas och färre hamnar i långvarigt
utanförskap. För att förbättra tjänsteföretagens framväxt borde arbetsgivaravgifterna
sänkas. De fem första anställda ska undantas från arbetsgivaravgiften och för de fem
nästa, ska endast halv arbetsgivaravgift behöva betalas. Det skulle skapa goda
förutsättningar för de minsta företagen att växa.

5.5.1 Utfasning av löneavgiften

De sociala avgifterna består idag utav både arbetsgivaravgifter och den allmänna
löneavgiften. Den allmänna löneavgiften infördes inför Sveriges inträde i EU med
syfte att finansiera Sveriges medlemskap i unionen, men har sedan dess gått från att
uppgå till 1,5 procent av underlaget till dagens 11,62 procent. Denna avgift blir särskilt
kostsam för små företag som vill växa, men utgör ett generellt hinder för företag att
kunna anställa fler. Den fungerar idag endast som en dold skatt, utan särskilt motiverat
syfte. KDU vill därför att den allmänna löneavgiften ska fasas ut.

KDU vill:

- Att ingen arbetsgivaravgift utgår för de första fem anställda
- Att endast halv arbetsgivaravgift utgår för de fem nästa som anställs, upp till tio anställda
- Att arbetsgivaravgiften sänks till under genomsnittet för OECD

- Att den allmänna löneavgiften succesivt fasas ut

5.6 Enklare vägar in på arbetsmarknaden

Det finns idag många grupper i Sverige som står långt ifrån arbetsmarknaden och inte upplever sig som en del av samhällsgemenskapen. Ofta är dessa personer lågutbildade, invandrare eller ungdomar som inte lyckats ta första steget in på arbetsmarknaden. För att underlätta för dessa grupper föreslår KDU att ett system med introduktionsanställningar införs. Detta enligt den modell som Kristdemokraterna presenterade under hösten 2015.

Introduktionsanställningarna, som partiet föreslagit, vore en anställningsform där lönen sätts till 75 % av den kollektivavtalade lägstalönen, då 25 % av tiden betraktas som utbildning eller tid att lära sig jobbet. Detta skulle ge möjlighet till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att få sitt första jobb. Jämfört med andra arbetsmarknadsåtgärder är introduktionsanställningarna utan inblandning från Arbetsförmedlingen, kräver inga fackliga avtal och innebär ingen extra byråkrati för de företag som vill använda anställningsformen. KDU anser att detta förslag är mycket bra, men inser också att de exceptionellt höga ingångslönerna i Sverige gör att det behövs mer långtgående förslag. Vi vill att lönen ska kunna sättas till 50 procent av den kollektivavtalade lägstalönen och att resten av tiden ska kunna betraktas som utbildning. Lönen, som blir i linje med EU-snitt lägstalöner, kompenseras av ett höjt grundavdrag på inkomstskatten, vilket gör att man får behålla en större del av lönen.

Anställningsformen ska kunna innehas under max fem år. KDU vill därför rensa bland arbetsmarknadsåtgärderna, för att minska regelkrånglet, byråkratin och de många överlappande systemen som är svåra att förstå för arbetsgivarna.

KDU vill:

- Att möjligheten införs till en introduktionsanställning, genom vilken den anställda arbetar under halva arbetstiden och tjänar 50 procent av den kollektivavtalsenliga lönen. Den återstående arbetstiden utnyttjas till utbildning och upplärning på arbetsplatsen.
- Att det rensas upp bland byråkratiska och ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder.

895 5.7 En bättre arbetsförmedling

896 5.7.1 Avskaffa arbetsförmedlingen

897 Arbetsmarknaden blir alltmer uppdelad. Samtidigt som hundratusentals lämnat utanförskap
898 har nya stora grupper svårt att få jobb. Människor har i grunden ett eget ansvar att bli
899 anställningsbara och att söka arbete, men arbetsförmedlare har ett viktigt jobb i att stötta,
900 matcha och samordna arbetssökare med arbetstagare runt om i landet. Behovet av 901

Arbetsförmedlingen är långt större och deras uppdrag än svårare eftersom det finns en
902 bristande matchning mellan många företagsbehov och de arbetssökandes utbildning och
903 kompetens. Antalet förmedlade jobb via Arbetsförmedlingen är lågt - ungefär 1% av tillsatta
904 jobb.¹¹ Dessutom är det svenska systemet kostsamt, jämfört med exempelvis Australien
lägger

905 Sverige 150 % mer i utgifter. Arbetsförmedlingen är idag en stor och byråkratisk myndighet
906 med över 14 000 anställda. En fungerande arbetsförmedling är viktig för att förbättra
907 sysselsättningen och matcha de som främst står längst från arbetsmarknaden med jobb. Det
908 uppdraget är bättre att privata aktörer gör på en fri marknad istället för den statliga 909
arbetsförmedlingen som misslyckats med sitt uppdrag. Däremot bör staten fortsatt ha ett 910
tillsynsansvar.

911 5.7.2 Fler privata aktörer

912 På samma sätt som en fri marknad med varubutiker ger oss bäst möjlighet att hitta de
913 dagligvaror vi behöver, borde förmedling av jobb utföras av fler än en aktör. Det öppnar upp
914 för konkurrens, nytänkande och kan effektivisera jobbförmedlingen. Australiens
915 arbetsförmedling anses som ett mycket framgångsrikt exempel på att tillåta andra aktörer.
916 Aktörerna får resultatstyrd ersättning, vilket ger dem incitament att göra sitt bästa för att möta
917 varje persons specifika behov. Utveckling med mer mångfald i internationella mätningar har
918 haft positiv effekt för personer med svag förankring på arbetsmarknaden. I Australien innebar
919 de nya utförarna en förbättring med 50 procent i antalet förmedlade arbeten till 920
långtidsarbetslösa.

¹¹ <https://www.foretagarna.se/nyheter/riks/2022/mars/regeringens-overtro-pa-arbetsformedlingen/>

921 KDU anser att Sverige ska införa ett system där Arbetsförmedlingen får konkurrens av
andra 922 aktörer som privata företag, ideella organisationer eller kommunala arbetsförmedlingar.
923 Kommunen har ofta bättre kännedom om det lokala näringslivets förutsättningar och behov än

924 vad arbetsförmedlingen har och därför har kommunerna en viktig roll att spela när det
925 kommer till att matcha ihop arbetssökande och arbetstillfällen.

926 5.7.3 Jobbpeng och poängsystem

927 För att de arbetssökande ska få full frihet att välja sin arbetsförmedlare, utgår en
928 jobbpeng som betalas till den valda aktören. Arbetsförmedlaren ska själv bestämma
929 vilka åtgärder som bedöms som bäst, utan statliga pekpinnar. De som klarar uppdraget
930 att förmedla jobb bäst kommer således få mer pengar. Utöver det införs ett transparent
931 poängsystem för alla som ansluter sig till förmedlingen. Genom det kommer de
932 aktörer som rankas högst av arbetssökarna också att premieras, medan de som inte gör
933 ett bra jobb sällas bort.

934

935 **KDU vill:**

- 936 • Att arbetsförmedlingen avskaffas
- 937 • Att privata aktörer tar över relevanta delar av arbetsförmedlingens ansvar
- 938 • Att arbetssökande får en jobbpeng
- 939 • Att det införs ett transparent poängsystem för de företag som ansluter sig som
940 arbetsförmedlare
- 941 • Att kommunerna tar över relevanta delar av arbetsförmedlingens ansvar

942 5.8 En balanserad facklig makt

943 I och med sin dubbla roll som politisk aktör och en av arbetsmarknadens parter intar
944 fackföreningar en naturlig särställning i debatten om svensk arbetsmarknad. Lagen om
945 medbestämmande i arbetslivet (MBL) reglerar det mesta av den makt som facken kan
946 utöva mot företagen. Det finns olika medel för såväl fackföreningar som arbetsgivare
947 att försöka vinna konflikter. En konfrontativ miljö är under vissa omständigheter
948 oundviklig vid meningsskiljaktigheter mellan arbetsgivare och fackförbund. För att
949 denna miljö ska vara rättvis och gynna svensk arbetsmarknad i sin helhet måste dock
950 maktförhållandena mellan arbetsgivare och fackföreningar vara rimliga. Så är inte fallet
951 idag, där blockader sker mot företag som inte har kollektivavtal och oproportionerliga
952 strejker och sympatistrejker drabbar företagare. Det kan få sådana konsekvenser att
953 företag går miste om stora intäkter och i vissa fall riskerar konkurs på grund av fackets
954 stridsåtgärder.

KDU anser att det råder en obalans på arbetsmarknaden. Dagens arbetsmarknadspolitik härrör från 70-talets vänstervåg och i dagsläget är balansen tydligt till förmån för fackföreningarna. Med dagens utformning av MBL finns det många områden som konstruerar detta ojämna maktförhållande. Därför är det rimligt att lagen ses över för att åtgärda de negativa konsekvenser som uppstår där både företag och arbetstagare påverkas negativt.

Enligt 11 § MBL är arbetsgivaren exempelvis idag skyldig att ta initiativ till förhandling med facket inför varje beslut om viktigare förändring av arbetsgivarens verksamhet eller fackföreningsmedlems arbets- eller anställningsförhållanden. Definitionen av ”viktigare beslut” är sådan förändring som arbetsgivare och arbetstagare i normalfallet vill vara med och yttra sig om, så här råder onekligen ett långtgående arbetstagarperspektiv.

KDU anser att fackföreningarna har en viktig roll och bidrar till en stabil och trygg arbetsmarknad, men att det är viktigt att stridsåtgärder och medbestämmande sker inom rimliga ramar.

Det är inte en hemlighet att fackföreningar i många fall har en politisk agenda. Som en historisk del av arbetarrörelsen är fackföreningar i Sverige starkt förknippade med socialdemokratin, även om det idag inte är lika självklart. Det är i sig inte fel att en organisation ägnar sig åt politisk verksamhet i linje med medlemmarnas önskemål, men den politiska verksamheten ska ske på samma villkor som för andra organisationer utan specifika sär rättigheter.

KDU vill:

- Att möjligheten till sympatiåtgärder slopas och en proportionalitetsprincip införs för att begränsa ekonomiska skadeverkningar av strejk och andra fackliga stridsåtgärder
- Att fackföreningar endast bör kunna utlysa stridsåtgärder om en majoritet av de fackanslutna på arbetsplatsen stödjer förslaget om stridsåtgärder.
- Att fackliga möten inte ska ske på betald arbetstid utan arbetsgivarens samtycke.
- Att arbetsgivarens primära förhandlingsskyldighet med fackförbund, inför beslut om viktigare förändring av verksamheten, slopas i MBL.